

การประเมินผลอิงวัตถุประสงค์

ความหมาย

การประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ (Goals Based Evaluation หรือ Objectives Based Evaluation หรือ Standards Based Evaluation) หมายถึง การประเมินผลเพื่อบ่งชี้ระดับคุณภาพของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือในโปรแกรมการศึกษา

ความเป็นมา

ในปี ค.ศ. 1950 ราล์ฟ ดับเบิลยู ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) ได้เขียนหนังสือชื่อ Basic Principles of Curriculum and Instruction หนังสือเล่มนี้ถือว่าเป็นหนังสือทฤษฎีหลักสูตรและการสอนเล่มแรกของโลก และไทเลอร์ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เสนอทฤษฎีหลักสูตรเป็นคนแรก ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวทฤษฎีของไทเลอร์ มีดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ชัดเจนว่าผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้
 2. กำหนดประสบการณ์หรือสิ่งที่จะนำมาให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตร
 3. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการจัดประสบการณ์ ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 4. กำหนดการตรวจสอบผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่
- ขั้นตอนที่สี่นี้ คือ การประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ไทเลอร์จึงได้รับการ

การยกย่องอีกว่า เป็นผู้ให้กำเนิดการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ มีบุคคลสำคัญที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิก และขยายความคิดของการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ต่อมาจากไทเลอร์ได้แก่ เพอร์ซี บริดจ์แมน (Percy Bridgman) อี แอล ธอร์นไดค์ (E. L. Thorndike) บี เอส บลูม (B. S. Bloom) เป็นต้น สำหรับในประเทศไทย มีการประเมินผลแบบอิงวัตถุประสงค์มานานแล้ว ซึ่งเห็นได้จากระบบการศึกษาไทยได้ยึดถือเกณฑ์ร้อยละ 50 สำหรับตัดสินผลการสอบเป็นได้-ตกของการสอบไล่ปลายปีการศึกษาโดยใช้ข้อสอบที่ออกตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่การสร้างข้อสอบประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักวิชาได้ริเริ่มโดย ศาสตราจารย์ ดร.ชวาล แพรัตกุล ซึ่งเป็นผู้นำหลักการดังกล่าวนี้เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยก่อนออกข้อสอบต้องวิเคราะห์หลักสูตรตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาที่กำหนดไว้และออกข้อสอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตรนั้น

จุดมุ่งหมายของการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์

จุดมุ่งหมายของการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์ก็เพื่อบอกคุณลักษณะของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีความคิดพื้นฐานว่า ถ้าผู้เรียนมีคุณลักษณะตามหลักสูตรครบทุกวัตถุประสงค์แล้ว แสดงว่า โปรแกรมการศึกษา การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนนั้นดี

ผู้ที่ต้องใช้ผลการประเมินดังกล่าวนี้ ได้แก่ รัฐบาล ผู้สนับสนุนงบประมาณ ผู้บริหาร ผู้พัฒนาหลักสูตร และผู้สอน

ขั้นตอนการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์

การประเมินผลอิงวัตถุประสงค์มีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเขียนวัตถุประสงค์การสอนในรูปพฤติกรรมของผู้เรียนที่สามารถสังเกตและตรวจสอบได้
2. สร้างข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เครื่องมือวัดผลได้แก่ แบบทดสอบมาตรฐาน หรือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และผลงานจากการเรียนของผู้เรียน
3. ทำการทดสอบและรวบรวมข้อมูลผลงานจากการเรียนของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบและผลงานจากการเรียนของผู้เรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้ประเมินอาจเลือกใช้การประเมินแบบอิงกลุ่มหรือการประเมินแบบอิงเกณฑ์ หรือนำผลการทดสอบก่อนสอนและหลังสอนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อพิจารณาความก้าวหน้าของผู้เรียน
5. เขียนรายงานผลการประเมิน

ประโยชน์ของการประเมินผลอิงวัตถุประสงค์

การประเมินผลอิงวัตถุประสงค์เป็นการประเมินผลที่มีการมาใช้กันมากในการตรวจสอบ

คุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยนำผลที่ได้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียน นักวิจัย ผู้บริหาร นักพัฒนาหลักสูตร ผู้สอน ได้นำการประเมินผลดังกล่าวนี้มาใช้กันอย่างแพร่หลายในทุกประเทศ ในประเทศไทยหน่วยงานทางการศึกษา คือ กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนตามแนวการประเมินอิงวัตถุประสงค์ ดังปรากฏในรายงานที่เผยแพร่ เช่น จากรายงานการประเมินการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2548 ได้รายงานความสามารถของผู้เรียนในด้านความรู้ วิชาการ 5 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ว่าความสามารถในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษของผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับต่ำ วิชาภาษาไทยและวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง วิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ด้านความรู้วิชาการ ทักษะความคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะความเป็นพลเมืองดี อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์

บรรณานุกรม

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2548) **รายงานการประเมินการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : ผลลัพธ์ด้านผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2527) **ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Stake, Robert E. (2004) *Standards-Based and Responsive Evaluation*. California : Sage Publications, Inc.
- Stufflebeam, Daniel L. (2001) *Evaluation Models*. San Francisco : Jossey-Bass
- Tyler, R.W. (1950) *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : The University of Chicago Press.